

ПЪРВИ СТЪПКИ ЗА СЪЗДАВАНЕ НА ЕЛЕКТРОНЕН СВОДЕН КАТАЛОГ НА БЪЛГАРСКИТЕ БИБЛИОТЕКИ

Стефан Раканов
Фирма "Активо", София
stefan.rakanov@gmail.com

Ваня Илиева
Нов български университет, София
vruseva@nbu.bg

FIRST STEPS IN BUILDING UNION CATALOGUE FOR BULGARIAN LIBRARIES

Stefan Rakanov
Activo Company, Sofia

Vanya Ilieva
New Bulgarian University, Sofia

ABSTRACT: Due to the joined efforts of eIFL (Electronic Information for Libraries), BIC (Bulgarian Information Consortium) and Google, Bulgaria is to acquire at last its first union catalogue, starting with four volunteering Bulgarian libraries. The following requirements have to be achieved - conversion of machine readable bibliographic records into MARCxml, fixed file size of MARCxml files (<= 1MB), additional MARC format tags.

Поводът...

• eIFL и GOOGLE:

- o **eIFL** като независима организация, подпомагаща широкото разпространение и достъпа до електронните ресурси, съдействаща за сключване на изгодни договорни условия между доставчиците им и библиотеките, обединени в национални консорциуми, и
- o **Google**, чиято основна мисия е да организира в световен мащаб научната информация и да улеснява достъпа до нея, сключиха споразумение да се предостави възможност на страните членки на eIFL да популяризират сводните си каталози чрез Google
- o За тези страни, които все още нямат изграден своден каталог, Google предлага създаване на такъв

- **Български информационен консорциум:** като член на eIFL и като страна, все още без своден каталог, прие предложението на Google и:
 - o Сключи договор с фирма АКТИВО за техническа реализация на това начинание
 - o Представи предложението на Google пред български библиотеки, членове на БИК
 - o Пое нелеката задача по координиране на работата за създаване на своден каталог

Изисквания на Google: основа за успешно изграждане на бъдещия своден каталог на българските библиотеки

- Конвертиране на машинно четемите библиографски записи към формат MARCxml
- Добавяне на файл "union-catalog-info.xml", съдържащ основната информация за каталога
- Изискване MARCxml файловете да са с определен размер (<= 1MB)
- Добавяне на две допълнителни полета в записите в MARCxml формат, а именно:


```
<!-- URI of catalog record --> <datafield tag="956">
<subfield code="u">http://www.magic-realism.org/book?isbn=xxxxx</subfield>
</datafield>
```

#указва в кой точно електронен каталог може да се намери библиографска информация за даден документ # и

```
<!-- number of libraries holding the item --> <datafield tag="941 ">
<subfield code="h">4</subfield> </datafield>
```

#указва броя на библиотеките, в чиито електронни каталози се среща намерения запис#

Изпълнение и реализация

- Български библиотеки - участници: със своите бази от библиографски записи участие в пилотния етап на проекта взеха:
 - o Централна библиотека на БАН
 - o Библиотечно информационен комплекс към ТУ - София
 - o Библиотеката към АУБГ и о Библиотеката на НБУ

- Поради краткото време за реализация на първия етап бяха използвани базите само тези библиотеки, тъй като те имат единен формат на записите - MARC 21
- Интерес и съгласие за участие проявиха Столична библиотека и библиотеката към Стопанска академия "Д. А. Ценов", гр. Свищов.
- Абсолютно реалистично е конвертирането и от други машинно читаеми формати на библиографски записи към MARCxml, като единственото условие е съдействието на библиотеките и софтуерните разработчици на библиотечни системи!
- **153000 български библиографски записи:** успешно конвертирани и предоставени на Google за индексирание!

Проблеми

- Различия при визуализацията на кирилските символи и необходимост от създаване на конвертираща програма за трансформирането им към UTF-8
- Проблеми при търсене на библиографски записи без ISBN и ISSN

Какво предстои като работа от страна на Google

- Проверка за коректност на библиографските данни
- Проверка за коректност на кирилските символи
- Преиндексирание на библиографските записи в базата на Google
- Тези допълнителни тестове ще отнемат около два месеца на Google, тъй като както самите те неколнократно споменаха, това е първият своден каталог, който създават

Ползи за българските библиотеки и нашите потребители

- Българските библиотеки:
 - o Да разкрием богатствата си о OCLC - Open WorldCat
 - o Възможност за имплементиране на Z39.50 с цел обмяна на библиографски записи o Възможност за създаване на online система за междубиблиотечно заемане
- Българските читатели:
 - o Google се наложи като търсачка в цял свят о Удобство и лекота при търсене чрез един потребителски интерфейс в множество различни електронни библиотечни каталози.

Перспективи за развитие. Как и при какви условия българските библиотеки могат да се присъединят

- Google бесплатно индексира и прави търсирани библиографските записи, предоставени от българските библиотеки;
- БИК финансира конвертирането на библиографските записи
- Библиотеките след като заявят съгласието си за участие, трябва да посочат техническо лице за контакт и да предоставят записите си в някакъв машинно читаем формат на разработчика на конвертиращата програма Ст. Раканов.

Нашият призив е "Присъединете се!". Нека покажем още веднъж, че можем да работим заедно. Нека този нов опит за създаване на своден каталог успее с ваша помощ да стане **НАЦИОНАЛЕН СВОДЕН КАТАЛОГ НА БЪЛГАРСКИТЕ БИБЛИОТЕКИ!**